arms laid in the chest – abdominal area. The female burials were oriented with the head towards E–SE, the male to the W–NW (Figs. 3, 4). The burials were arranged in arced rows, which were oriented N–S (Fig. 2). The intervals between the burials ranged from 50 cm to several metres, between the rows up to 2 m.

The majority of the burials had been disturbed. Judging from the digging in the chest – head area, the majority of them had been robbed, apparently in prehistoric times, in order to take the skulls (Fig. 5). Abundant grave goods were discovered in the burials: weapons, tools, ornaments, and ceramics. Over 240 iron, bronze, silver, and amber finds dating to the 7th–9th centuries were collected during the investigation (Fig. 6).

Gediminas Petrauskas

Bedugnės kapinynas

2019 m. liepą ir rugpjūtį LNM ir PKI ekspedicija tęsė Bedugnės kapinyno (UK 36622) (Trakų r., Senųjų Trakų sen.) tyrimus (*ATL 2012 metais*, 2013, p. 170–177; *ATL 2018 metais*, 2019, p. 128–138) (1 pav.). Renkant duomenis apie mirusiųjų deginimo paprotį viduramžių Lietuvoje, siekiant pažinti to meto elitinių karių laidoseną, ištirtas 20 m² plotas (dvi perkasos), metalo ieškikliu dar kartą iššvalgyta apie 1 ha dydžio teritorija. Aptikti radiniai saugomi LNM.

Perkasa 3 tirta kapinyno kalvos ŠV pakraštyje, 2018 m. metalo ieškikliu aptikto dirbinių komplekto – pentinio plačiaašmenio kirvio ir balno sagties – vietoje. Be šių radinių, perkasos vietoje tuomet buvo rasta balno kilpos pamina ir dar vienas pentinis plačiaašmenis kirvis, šalia jo – žiedas vijimą imituojančia priekine dalimi. Radiniai ir degintiniai kaulai perkasoje pasklidę nuo pat paviršiaus iki dugno – jų būta velėnoje, pilkšvos arba rusvos maišytos žemės ir gelsvo priesmėlio sluoksniuose.

Gelsvame priesmėlyje 39–51 cm gylyje (visi aukščiai matuojami nuo aukščiausio perkasos taško; H_{abs} 154,51–154,63 m) aptiktas antrasis Bedugnės kapinyno įkapių komplektas (pirmasis kario raitelio dirbinių komplektas rastas

1 pav. Bedugnės kapinyno tyrimų akimirka. G. Petrausko nuotr.

Fig. 1. A moment during the investigation of Bedugnė Cemetery

2012 m.). Jį sudaro pentinis plačiaašmenis kirvis, balno sagtis ir žirgo stačiakampio skambalo dalis (3 sulaužyto skambalo dalys rastos skirtingose perkasos vietose). Šalia komplekto pastebėta didesnių medžio anglies gabalėlių, tačiau žemiau jo užfiksuotoje 24x11 cm dydžio maišyto pilkšvai gelsvo priemolio duobelėje angliukų buvo nedaug. Su šiuo dirbinių komplektu reikia sieti už 15 cm į PR nuo jo rastą VIII tipo balno kilpos dalį (pagal J. Antanavičių). Dar viena sveika to paties tipo balno kilpa gulėjo už 70 cm į P–PR nuo dirbinių komplekto (2 pav.). Ši balno kilpa ir 2018 m. už 1,5 m į ŠV nuo jos aptikta balno kilpos pamina yra to paties dirbinio dalys. Kitaip nei 2018 m. už 55 cm į R–ŠR nuo šio komplekto vietos aptiktas kirvis, dirbiniai be perdegimo žymių.

Tame pačiame sluoksnyje išryškėjo pilkšvo maišyto degėsingo smėlio dėmė – *duobės 6* kontūrai. Sprendžiant iš duobės pjūvio perkasos sienelėje, ji iki 29 cm storio, tačiau dėl grunto savybių dėmės kontūrų ir duobės viršaus užfiksuoti nepavyko. Pasiekus 67 cm gylį (H_{abs} 154,35 m), dėmė buvo netaisyklingos formos, 36x35 cm dydžio; dugnas pasiektas 73 cm gylyje (H_{abs} 154,29 m). Duobėje surinkta 14,27 g medžio anglies, be to, su ja sietini dar 17,68 g angliukų iš duobės aplinkos. Radinių ir degintinių kaulų duobėje ar šalia jos nerasta.

Be jau išvardyto dirbinių komplekto, perkasoje aptikta: 2 šarvų grandelės ir viena lameliaro tipo šarvų plokštelė, perdegęs žvejybos kabliukas, trikampis geležinis apkalas, vinutė, kniedė, 3 susilydę vario lydinio dirbinių fragmentai, lipdytos keramikos šukė ir molio tinko gabalėlis. Titnago radinių sąrašą sudaro skeltė, nuoskala ir perdegęs žaliavos fragmentas. Dar 155 titnago žaliavos gabalėliai (iš viso 887,97 g) į šį sąrašą nebuvo įtraukti. Perkasoje surinkta 12,05 g (103 vienetai) degintinių kaulų, 70,1 g medžio anglies. Nors daugelis kaulų buvo rus-

2 pav. Perkasos 3 radiniai in situ iš R: 1 – pentinis plačiaašmenis kirvis; 2 – balno sagtis; 3 – balno kilpos dalis; 4 – balno kilpa.
G. Petrausko nuotr.

Fig. 2. Finds from trench 3, in situ as seen from the E: 1 – a broad-bladed, shaft-hole axe; 2 – a saddle buckle; 3 – part of a stirrup; 4 – a stirrup

voje ir pilkšvoje maišytoje žemėje, didesnio skirtumo tarp jų paplitimo nepastebima (nuo 0,21 g iki 3,14 g / 1 m^2).

Įžemis – rusvas priemolis su žvyro priemaiša (didžiojoje perkasos dalyje) ir gelsvas arba balkšvas smėlis (V dalyje) – pasiektas 15–45 cm gylyje (matuojant nuo paviršiaus). Dėl V iš Š kryptimi žemėjančio reljefo anksčiausiai įžemis pasirodė aukščiausioje, daugiau nuo arimo nukentėjusioje perkasos PR dalyje (H_{abs} 154,75–154,87 m), vėliausiai – jos Š ir PV krašte (H_{abs} 154,16–154,52 m).

Perkasai 4 vieta parinkta kalvos ŠV šlaite, 17,95 m į R–ŠR nuo perkasos 3, metalo ieškikliu aptiktų 3 kamanų apkalų vietoje. 2018 m. šalia

3 pav. Perkasoje 4 aptiktas kamanų apkalas in situ iš Š–ŠV. G. Petrausko nuotr.

Fig. 3. The bridle fitting discovered in trench 4, in situ as seen from the N–NW

4 pav. Bedugnės kapinyno radiniai: 1 – kalavijo skersinis; 2 – pentinis plačiaašmenis kirvis; 3 – kanopos pasagėlė. G. Petrausko nuotr.

Fig. 4. Bedugnė Cemetery finds: 1 – a sword crossguard; 2 – a broad-bladed, shaft-hole axe; 3 – a small horseshoe

perkasos rasti dar du kamanų apkalai. Kaip ir perkasoje 3 radinių ir degintinių kaulų tyrinėtame plote rasta velėnoje, rusvos maišytos žemės ir gelsvo priesmėlio sluoksniuose. Gelsvame priesmėlyje 38 cm gylyje (H_{abs} 154,80 m) išryškėjo 59x51 cm dydžio netaisyklingo apskritimo formos *duobės 7* kontūrai. Į priesmėlį įkastos duobės pjūvis dubens formos, dugnas pasiektas 74 cm gylyje (H_{abs} 154,44 m). Gilėjant duobės kontūrai plėtėsi ir plačiausioje vietoje siekė 1,42x1,33 m. Duobėje rasti du titnago žaliavos gabalėliai (bendro 8,61 g svorio), surinkta 119,92 g medžio anglies. Su duobe taip pat sietini 7,51 g angliukų, kurie šalia duobės pakraščio plytėjo nuo 41 cm gylio (H_{abs} 154,77 m). Ypačiųjų radinių ir degintinių kaulų duobėje nerasta.

Perkasoje aptikti 3 sidabruoti kamanų apkalai (3 pav.), nedidelės pasaginės segės dalis, mėlyno stiklo karolis, yla, vario lydinio apkalėlis ir lipdytos keramikos šukė. Rasti 164 titnago žaliavos gabalėliai (bendro 202,14 g svorio) į titnago radinių sąrašą neįtraukti. Degintinių kaulų perkasoje aptikta 12,27 g (118 vienetų), tačiau kaip ir perkasoje 3 jų paplitimo dėsningumų nepastebima (nuo 0,6 g iki 2,08 g / 1 m^2). Medžio anglies surinkta 143,98 g, daugelis angliukų slūgsojo duobėje 7 ir šalia jos.

Įžemis – rusvas vientisas arba su žvyro priemaiša priemolis (visoje perkasoje) ir balkšvas smėlis (perkasos ŠV kampe) – perkasoje pasiektas 9–20 cm, P dalyje – 14–24 cm, o duobės 7 vietoje – 68–72 cm gylyje (matuojant nuo paviršiaus). Dėl Š ir V kryptimi žemėjančio reljefo perkasos P dalyje įžemis pasirodė H_{abs} 154,85–154,95 m, Š pusėje – 154,67–154,86 m lygyje; duobėje 7 įžemis pasiektas 154,36–154,40 m lygyje.

Siekiant atrasti spėjamų radinių paplitimo dėsningumų ir tinkamų vietų naujoms perkasoms, Bedugnės kapinyno teritorija intensyviai žvalgyta metalo ieškikliu. Dar kartą išžvalgius apie 1 ha dydžio kapinyno plotą, aptikti 89 ypatieji radiniai. Kaip ir ankstesniais metais ginkluotės radiniai yra viena didžiausių kapinyno radinių grupių. Žvalgant rastas sidabruotas apatinis T tipo (pagal V. Kazakevičių) ir orna-

0 5 cm

5 pav. Pentinas su žvaigždute. G. Petrausko nuotr.

Fig. 5. A rowel spur

0 3 cm

6 pav. Segės: 1 – pasaginė platėjančiais galais; 2 – apskrita lieta; 3 – apskrita skardinė. G. Petrausko nuotr.

Fig. 6. Brooches: 1 – a penannular brooch with flaring terminals; 2 – a cast annular brooch; 3 – a sheet-metal annular brooch

0 2 cm

7 pav. Žiedas pastorinta priekine dalimi. G. Petrausko nuotr.

Fig. 7. A ring with a thickened bezel

mentuotas viršutinis kalavijo skersiniai (4:1 pav.), pentinis plačiaašmenis kirvis (4:2 pav.), miniatiūrinis kirvelis, įtveriamasis ietigalis nulūžusia plunksna ir dar vieno ietigalio smaigalys, strėlės antgalis lapo pavidalo plunksna. Pentinis plačiaašmenis kirvis – ketvirtas (įskaitant kirvį iš perkasos 3), strėlės antgalis – trečias šio tipo radinys Bedugnėje. Plačiai kapinyne pabirusios smulkios šarvų detalės yra vienas būdingiausių Bedugnės kolektyvinių degintinių kapų horizonto radinių, tačiau žvalgymų metu rasti vos keli šarvų fragmentai: susilydžiusi 15 grandelių (pošalmio?) šarvų detalė ir dvi pavienės šarvų grandelės.

Raitelio ir žirgo ekipuotės reikmenys – antra didelė žvalgant kapinyno teritoriją aptiktų dirbinių grupė. Minėtini 6 stačiakampiai, stačiakampiai profiliuoti, apskriti ir aštuonlapės gėlės žiedo formos kamanų apkalai (iš jų net 5 apkalų paviršiuje pastebimos susilydžiusios sidabro dangos žymės, vienas apkalas ornamentuotas), kanopos pasagėlė (4:3 pav.) ir pentinas su žvaigždute, keturkampe sagtele bei apkalu (5 pav.). Dar vienas kabliukas nuo tokio paties apkalo rastas kalvos Š papėdėje, už 4 m į R–ŠR nuo pentino. Iki šiol Bedugnėje buvo žinomi du pentinai su spygliais ir trečio sulaužyto pentino lankelis.

Papuošalų radinių grupei skiriamas nedidelis vytinės antkaklės lankelio fragmentas, pasaginė segė platėjančiais galais (6:1 pav.) ir dar vienos segės liežuvėlis, apskrita lieta (puošta 7 paukštelių ornamentu) (6:2 pav.) ir apskrita skardinė segės (6:3 pav.), žiedas pastorinta priekine dalimi (7 pav.), vyta priekine ir vijimą arba pynimą imituojančia priekine dalimi fragmentai, 5 žvangučiai. Iš viso nuo 2012 m. Bedugnėje rastos jau 4 pasaginės, viena apskrita lieta ir 3 apskritos skardinės segės, 10 žiedų ir jų dalių, 15 žvangučių. Iš aprangos reikmenų minėtina D raidės formos sagtis, suspausta D raidės pavidalo sagtelė, sagties liežuvėlis, siauras stačiakampis vario lydinio diržo apkalas, geležinė ir vario lydinio grandys (sagtelė ir grandis aprangos reikmenims priskiriamos sąlyginai).

Darbo reikmenimis laikomas įtveriamasis peilis ir 5 peilių dalys, 5 ylos. Dar vienas žvalgant aptiktas XVI–XVII a. kriauninis peilis su vario lydinio kriaunų fragmentu su mirusiųjų laidojimu nesusijęs. Buities reikmenys – tai uždaras skiltuvas (8:1 pav.), skustuvas (8:2 pav.), adata, puošnus trikampis profiliuotas, lieta ažūrine plokštele puoštas piniginės apkalas (9 pav.), 2 suspausto rutulio formos svareliai (19,7 g ir

0 3 cm

8 pav. Bedugnės kapinyno radiniai: 1 – skiltuvas; 2 – skustuvo dalis; 3 – žvejybos kabliukas. G. Petrausko nuotr.

Fig. 8. Finds from Bedugnė Cemetery: 1 – a fire striker; 2 – part of a razor; 3 – a fishhook

0 3 cm

9 pav. Apsilydęs piniginės apkalas. G. Petrausko nuotr.

Fig. 9. A cast purse fitting

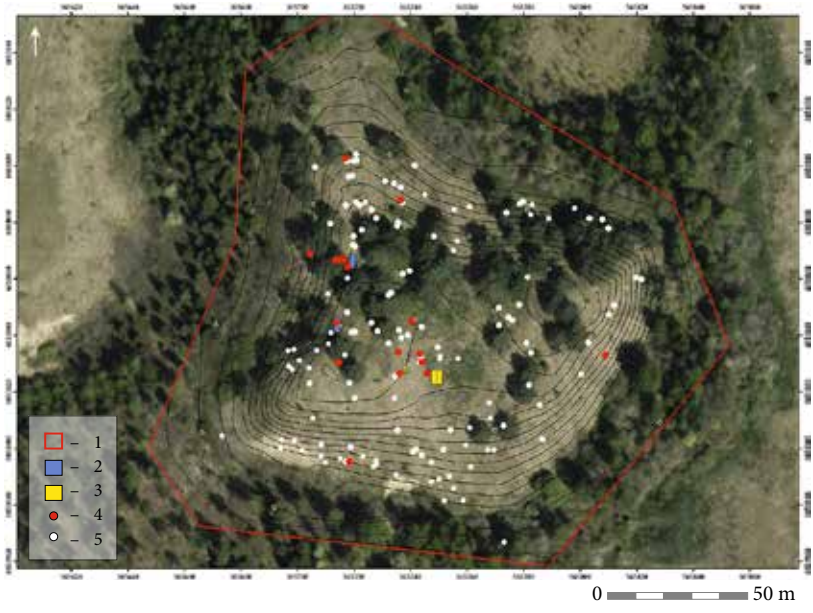
40,6 g svorio) ir vario lydinio rakto ovalia rankenėle su ataugėlėmis fragmentas.

Be išvardytų radinių, žvalgant Bedugnės kapinyną rasta: 5 neaiškios paskirties geležiniai apkalai, geležinė ir vario lydinio kilpelės, pasagvinė, kaltinė vinis, vinutė, kniedė, stačiakampė plokštelė, 4 geležies ir vario lydinio vielos gabalėliai, 13 vario lydinio, geležinių ir sidabrinių dirbinių fragmentų (iš jų 10 perdegę ar apsilydę). Bent vienas geležinis neaiškios paskirties dirbinys ir du geležies vielos gabalėliai, 11 titnago žaliavos fragmentų (bendro 50,58 g svorio), TSRS 1954 m. 15 kapeikų, 1971 m. 2 kapeikų ir 1972 m. 3 kapeikų nominalo monetos degintinių kapų horizontui nepriklauso. Su II Pasaulinio karo įvykiais siejamos 7 artilerijos sviedinių skeveldros, rusiškų 7,62x54R mm, 7,62x25 mm ir 5,6 mm kalibro, vokiškų 9x19 mm ir 7,92x57 mm kalibro šovinių tūtelės bei kulkos.

Žvalgymų metalo ieškikliu rezultatai patvirtina ankstesnių metų tyrinėjimų išvadą, kad kapinyno teritorija apima visą kalvą. Ypač daug radinių rasta kalvos Š, V ir PV šlaituose, o ŠR šlaite tikrinant vieną iš metalo ieškiklio signalų aptikta degintinių kaulų. Nors laidojimo paminklas apardytas ariant, daugelis paviršinių radinių nustumta į aikštelės pakraščius, itin įdomūs radinių telkiniai kalvos ŠV šlaite ir papėdėje. Antai 5x2,5 m dydžio plote kalvos Š papėdėje metalo ieškikliu aptikti 5 radiniai: pentinis plačiaašmenis kirvis, pentinas su žvaigždute ir atskirai – jo sagtelės kabliukas, piniginės apkalas ir žvangutis. Šie radiniai liudija didelę nesuardytų struktūrų išlikimo galimybę.

Kaip rodo apibendrinti 2012, 2018 ir 2019 m. žvalgymų duomenys (iš viso žvalgant kalvą rasti 207 radiniai), perdegusių ir laužavietės ugnyje nebuvusių kapinyno įkapių skaičius beveik nesiskiria – 42,7 % kapinyno paviršiuje aptiktų dirbinių turi perdegimo žymių. Dalis vario lydinio dirbinių apsilydę ar net visai susilydę, geležinių – perdegę iki raudonumo; ant kalvos Š papėdėje aptikto pentinio plačiaašmenio kirvio paviršiaus netgi prisilydę keli degintiniai kauliukai. Tarp perdegusių ir ugnyje nebuvusių dirbinių paplitimo aiškesnių dėsningumų nepastebima.

Ginkluotės radiniai, šarvų dalys, papuošalai, aprangos detalės, darbo įrankiai, buities reikmenys ir su prekyba susiję dirbiniai pabirę įvairiose kapinyno vietose ir žymesnių telkinių nesudaro. Kitaip nei šie dirbiniai, raitelio ir žirgo ekipuotės reikmenys daugiausia paplitę kapinyno kalvos aikštelės viduryje ir ŠV pakraštyje (10 pav.). Kalvos aikštelėje 9,5x7,5 m dydžio plote rasti 5 kamanų apkalai, o perkasos 4 vietoje ir į V nuo jos 7 m skersmens plote jų surinkta net 8. Vis dėlto, kaip parodė perkasoje 3 aptiktas dirbinių komplektas, pagrįstas išva-

10 pav. Bedugnės kapinyno situacijos planas: 1 – kultūros vertybės teritorija; 2 – 2019 m. ištirtas plotas; 3 – 2012 ir 2018 m. ištirtas plotas; 4 – raitelio ir žirgo ekipuotės reikmenys; 5 – kiti radiniai. L. Bagdono ir G. Petrausko brėž.

Fig. 10. A situation plan of Bedugnė Cemetery: 1 – boundaries of the cultural heritage site; 2 – area excavated in 2019; 3 – area excavated in 2012 and 2018; 4 – mounted warrior and horse equipment; 5 – other finds

das apie dirbinių tarpusavio ryšį galima daryti tik atlikus detaliuosius tyrimus.

Tyrimai suteikė naujų duomenų apie Bedugnės kapinyną, jo chronologiją ir stratigrafiją, leidžia plėtoti anksčiau suformuluotus teiginius ir kelti naujus klausimus apie kapinyno reikšmę, laidojimo būdą ir vidinę struktūrą. Kaip parodė ankstesni tyrinėjimai, Bedugnės kapinyno degintinių kapų horizontui būdingi degintiniai kaulai, angliukai, perdegusios ir ugnyje nebuvusios įkapės (ypač smulkūs jų fragmentai), lipdytos ir apžiestos keramikos šukės. Tyrimų metu aptikta 25,45 g (224 vienetai) degintinių kaulų, tačiau kapų duobių ir žymesnių kaulų telkinių nepastebėta; užfiksuotų dviejų duobių paskirtis ir santykis su kapinynu lieka neaiškus. Degintiniai kaulai pabirę nuo perkasų viršaus iki įžemio, jų vidutinis svoris siekia 0,114 g ir yra vos mažesnis už vidutinį kaulų svorį iš 2018 m. tirtų perkasų (0,137 g).

Nedidelis degintinių kaulų kiekis (perkasoje 3 rasta 12,05 g, perkasoje 4 – 12,27 g kaulų, dar 1,13 g rasta atsitiktinai), ypačiųjų ir keramikos radinių skaičius liudija, kad kalvos ŠV pakraštyje ir šlaite vientisas degintinių kapų sluoksnis nesusidaręs. Antai 2018 m. kalvos aikštelės viduryje tirtoje perkasoje 1 rasta 270,7 g, perkasoje 2 – 697,7 g degintinių kaulų. Be to, kitaip nei kalvos viduryje, 2019 m. tirtose perkasose rasta daug mažiau ypačiųjų radinių (perkasoje 3 – 15, perkasoje 4 – 7; palyginti perkasose 1 ir 2 bendrai aptikti 236 radiniai), o bendrą keramikos radinių sąrašą sudaro vos dvi pozicijos (palyginti perkasose 1 ir 2 – 116 vienetų). Visa tai rodo, kad 2019 m. tyrimų vieta yra kapinyno pakraštyje.

Iš viso tyrinėjant Bedugnės kapinyną aptikta 111 ypačiųjų geležies, vario lydinio, sidabro ir stiklo radinių – degintinių kapų įkapių. Kaip ir ankstesniais metais didžiausias kapinyno radinių grupes sudaro ginkluotės radiniai, kario raitelio ir žirgo ekipuotės reikmenys. Kas antras Bedugnės kapinyno radinys perdegęs laužavietėje (57 radiniai, arba 51,4 %). Perkasoje 3 aptikti kario raitelio reikmenys tapo antruoju uždaru kapinyno dirbinių komplektu. Be šių radinių, tyrimų metu rastas molio tinko gabalėlis, 3 titnago radiniai, 330 titnago žaliavos fragmentų (bendro 1,141 kg svorio), perkasose surinkta 214,08 g medžio anglies.

Tyrimų metu aptikti radiniai papildo 2012 ir 2018 m. Bedugnės kapinyno tyrinėjimų radinių sąrašą. Nors daugelis radinių tipų užfiksuota ankstesniais metais, dėmesys atkreiptinas į 2019 m. surastą T tipo kalavijo skersinį, miniatiūrinį kirvelį, pentiną su žvaigždute, kanopos pasagėlę, apskritą lietą segę, žiedą pastorinta priekine dalimi, profiliuotą piniginės apkalą ir rakto fragmentą. Pagal radinius, jų atitikmenis kituose viduramžių Lietuvos degintiniuose kapinynuose Bedugnės kapinynas datuojamas XIV a. 2019 m. kapinyne aptiktos dvi lipdytos keramikos šukės, remiantis ankstesnių metų tyrinėjimų duomenimis, siejamos su geležies amžiaus gyvenvietės ar stovyklavietės kontekstu.

Datavus 2018 m. įžemyje įgilintoje duobėje 3 (perkasa 1) ir duobėje 4 (perkasa 2) aptiktus angliukus, atitinkamai gautos AMS C^{14} datos: 2460±30 BP, cal 751–683 BC (1σ), cal 672–429 BC (2 σ) (Poz–111138); 960±30 BP, cal 1085–1124 AD (1σ), cal 1020–1155 AD (2σ) (Poz–111139). Atotrūkis tarp šių C^{14} datų ir tipologinio Bedugnės kapinyno radinių datavimo yra didelis. Pirmoji data (V–VII a. pr. Kr.) su laidojimo paminklu neturi nieko bendra, antrosios sąlyginį ankstyvumą (XI–XII a. I pusė) kapinyno atžvilgiu galėjo nulemti „senojo medžio" efektas.

Bedugnės kapinyno tyrimai suteikė reikšmingų duomenų apie mirusiųjų deginimo paprotį viduramžių Lietuvoje, to meto apeigas ir ritualus. Atsižvelgiant į tai, kad tarp kapinyno įkapių vyrauja ginkluotės radiniai, kario raitelio ir žirgo ekipuotės reikmenys, šie radiniai itin reti ir prabangūs, laidojimo paminklą ir Senųjų Trakų piliavietę skiria vos 2,5 km atstumas, Bedugnės kapinynas laikomas elitinių Kęstučio ir Vytauto laikų karių laidojimo vieta. Pradėtus kapinyno tyrimus būtina tęsti.

Bedugnė Cemetery

In 2019, the LNM and the PKI continued the investigation of Bedugnė Cemetery (Trakai District, E Lithuania) (Fig. 1). During the expedition, data was collected about the cremation customs in medieval Lithuania in order to learn about the funeral rites of elite warriors at that time. 20 m^2 were excavated in the NW part of the top and side of Cemetery Hill and roughly 1 ha was resurveyed using a metal detector (Fig. 10).

In investigating the cemetery, 25.45 g of cremated bones were collected and two pits were discovered but their relationship with the burial of cremated individuals remains unclear. Although no single uninterrupted layer of cremations had formed at the investigated site, an assemblage of mounted warrior artefacts discovered in one of the trenches (Fig. 2) and the assemblage of artefacts recorded in this part of the cemetery attest to the possibility of the survival of undisturbed structures.

A total of 111 iron, copper alloy, silver, and glass artefacts were discovered during the investigation. Among the finds should be mentioned: 9 bridle fittings (Fig. 3), 7 fittings with no clear purpose, 7 knives and knife pieces, 6 awls, 5

cast and sheet metal, penannular and annular brooches and brooch fragments (Fig. 6), 5 crotals, 3 rings (Fig. 7), 3 buckles and buckle pieces, 2 sword crossguards (Fig. 4:1), 2 broad-bladed shaft-hole axes (Fig. 4:2), 2 spearhead pieces, 2 stirrups, 2 large loops, 2 small weights, 2 small loops, a miniature axe, an arrowhead, a link from a mail coif (?) and 5 more chainmail links, a rowel spur (Fig. 5), a saddle buckle, a horse bell, a small horseshoe (Fig. 4:3), a fragment of a twisted wire neck-ring, a blue glass bead, a belt fitting, a fire striker (Fig. 8:1), a razor (Fig. 8:2), a fishhook (Fig. 8:3), a needle, a purse fitting (Fig. 9), part of a key, a forged nail, a staple, and 16 artefact fragments, some of which had been in a fire while others had not. In addition, 2 sherds of hand built pottery, a piece of clay daub, and 3 flint finds were discovered and 214.08 g of charcoal collected.

The discovered finds, i.e. cremation grave goods, allow Bedugnė Cemetery to be dated to the 14th century. Considering the weapons as well as mounted warrior and horse equipment discovered in the cemetery, their rarity and luxuriousness, and the short distance to the Senieji Trakai castle site, Bedugnė Cemetery is considered to be a burial site for elite warriors.

The potsherds discovered during the investigation are connected with the context of an Iron Age settlement or camp site. The 16th–17th-century knife with a full tang as well as the Second World War Russian and German shrapnel and ammunition are not connected with the burial of the dead.

Gintautas Zabiela,
Audronė Bliujienė

Batakių kapinynas

1944 m. spalio 14 d. vokiečių kareiviams apie 200 m į V nuo Batakių piliakalnio (Tauragės r., Batakių sen.) kasant apkasus buvo suardyti du IX a. vidurio – X a. I pusės kapai su įkapėmis. Viename kape rastas kalavijas, 2 ietigaliai, 2 antkaklės, 2 apyrankės, 3 žiedai, ir arklio kaukolė su žąslais. Kitame kape buvo 2 antkaklės, 2 žiedai ir 2 smeigtukai. Karo metu išlikę radiniai su radimo aplinkybių aprašymu

1 pav. 1944 m. kapinyno vietos schemos sutapatinimas su ortofotonuotrauka. G. Zabielos brėž.

Fig. 1. The alignment of the 1944 diagram of the cemetery site with an orthophoto

